

Waarnemingen van *Aequorea vitrina* Gosse, 1853 langs de Belgische kust tijdens de zomer van 1999

Hans De Blauwe

Dit fraaie kwalletje, ook wel lampenkapje genoemd, had ik leren kennen tijdens een excursie in Nederland op 31 juli 1999. Over een afstand van ongeveer 500 meter vond ik in het ondiepe water langs de oever van het Grevelingenmeer 5 lampenkapjes *Aequorea vitrina* Gosse, 1853. Ze waren in niet al te beste staat en vermoedelijk met de wind naar de kant gedreven. Met deze ervaring liep ik de oevers van de achterhaven van Zeebrugge af met volgend resultaat:

02/08/99	3 ex	langs 300 m oever aan de Kiwiweg, beschadigd
04/08/99	5 ex	tussen 3 en 7 cm diameter, zwemmend maar beschadigd in het verbindingdok
05/08/99	1 ex	8 cm doorsnede, in goede staat, aan de Herdersbrug
07/08/99	8 ex	in goede staat in het verbindingdok
12/10/99	2 ex	in perfecte staat aan de oever van de Kiwiweg

In principe kunnen deze kwalen vanuit zee de achterhaven via de zeesluis zijn binnengespoeld. Dit lijkt me onwaarschijnlijk gezien er uit deze periode geen waarneming zijn uit de voorhaven, noch van het strand. Als er in de achterhaven 19 ex worden aangetroffen, dan zou je op het strand toch tientallen exemplaren kunnen verwachten. Intens onderzoek naar het voorkomen van hydromedusen en kwalen in het Zeebrugse leert ons dat er een duidelijk verschil is tussen de medusenfauna binnen of buiten de zeesluis (artikel in voorbereiding).

Het poliepstadium van *Aequorea vitrina* moet vrijwel zeker in de achterhaven aanwezig zijn.

In Nederland worden de meeste waarnemingen gedaan door duikers, in diep water in het Grevelingenmeer. Het betreft dan zeer levendige exemplaren. Wij vonden in het Grevelingenmeer en in Zeebrugge beschadigde of nauwelijks actieve dieren langs de

oever. Een in het aquarium gehouden exemplaar was overdag vrij inactief. Bij nacht, in de duisternis, ontplooidde het dier zich tot een zeer actieve zwemmer.

Vermoedelijk zijn de dieren op hun best in het diepe water, waar de lichtintensiteit gering is. Exemplaren die toevallig in de hogere waterlagen terechtkomen, worden onder invloed van het licht inactief en drijven met de stroming, veroorzaakt door de wind, naar de oever. Daar, boven de wervelden, hechten zich gasbelletjes aan de kwal, waardoor hij helemaal hulpeloos wordt. Predatoren hebben dan een gemakkelijke prooi (aanpikken door meeuwen) en al vlug raakt de kwal beschadigd.

In juni van vorig jaar had Marie-Thérèse Vanhaelen het lampenkapje aangespoeld gevonden op het Nieuwpoortse strand (Vanhaelen, 1998). Dit jaar deed Marie-Thérèse Vanhaelen volgende waarnemingen op het strand:

16/07/99	2 ex	beschadigd, langs de laagwaterlijn te Koksijde
18/07/99	1 ex	beschadigd, langs de laagwaterlijn te Oostduinkerke

Verder zijn van 1999 geen strandwaarnemingen voorhanden.

Literatuur

- Ates, R.M.L., 1997. *Aequorea vitrina* Gosse, 1853: een Nederlandse kwal, maar waar zijn de poliepen? *Het Zeepaard*, 57: 127-132.
- Ates, R.M.L., 1998. Het lampenkapje (*Aequorea vitrina*) en de index. *Het Zeepaard*, 58: 158-159.
- Vanhaelen, A., 1999. Nog iets over *Aequorea vitrina* Gosse, 1853. *Het Zeepaard*, 59: 26-29.
- Vanhaelen, M.-Th., 1998. Stranding van de hydromeduse *Aequorea vitrina* Gosse, 1853 op de Belgische kust. *De Strandvlo*, 18: 125-127.

**Watergang 6
8380 Dudzele**